

af Assistenskirkegaard, Omannektering, Deling af Sognet ved Oprettelse af nye Sogne eller Sognedistrikter, Oprettelse af nye Embeder, Nedlæggelse af bestaaende Embeder, Regulativer angaaende Embedsforhold mellem forskellige Præster, Præstegaardes Flytning, Bortsalg af Præstegaardsjord eller Dele deraf, Opførelse af nye Præstegaarde o. s. v. Der er i Virkeligheden et stort Felt, og jeg kan oplyse ærede Medlemmer om, at naar man sidder i Centraladministrationen for Kirkevæsenet, har man daglig Lejlighed til at erfare, at det var ønskeligt, at man havde et Organ for Sognemenighederne, der hurtigt og med det tilbørlige Ansvar kunde ordne alle disse mange praktiske Forhold. Hvis der skal blive noget af den Mulighed, jeg nævned under Finanslovens Behandling, at vi skulde faa Præstegaardsjorderne udbragte nogenlunde til deres Værdi, ligger ogsaa her en stor Opgave for de kommende Menighedsraad.

Men nu kommer jeg til den Del af Lovforslaget, som jeg tænker, ærede Medlemmer ere mest interesserede i, nemlig Spørgsmaalet om Præstevalg. Inden jeg nævner, hvad Lovforslaget indeholder herom, vil jeg gerne have Lov til at udtale, at jeg overmaade gerne vilde have kunnet fremlægge en Præstelønningslov og en Præstevalglov samtidig. Den Maade, hvorpaa vore Præster lønnes nu, er hverken tidssvarende eller forsvarlig. Dette har Administrationen forlængst erkendt, idet den har søgt at bøde derpaa ved ad administrativ Vej at udligne nogle af de største Ulemper, den nuværende Ordning medfører, ved et Tilskud til de uheldigst stillede Præster. Jeg siger, at den nuværende Lønningsordning er hverken tidssvarende eller retfærdig. Det er et Spørgsmaal, man ikke kommer udenom, og som jeg haaber paa det høje Tings Velvillie og Medvirkning til at faa ordnet eller i alt Fald til at forsøge at faa ordnet inden ret længe. Dette Spørgsmaal om Præsternes Lønning skulde jo helst have været knyttet helt til Spørgsmaalet om Præstevalgloven. Det, der foreslaas her, er da heller ingen Præstevalglov, men det er ganske vist et Forslag om Sognemenighedens Deltagelse i Præstekaldelsen. Der er altsaa lidt af en Præstevalglov deri, men jeg vilde finde det urigtigt at give helt og fuldt en Præstevalglov nu, naar Lønningsloven ikke kan komme til Stede. Jeg er jo ikke ubekendt med, at mange Præster ere meget ængstelige for Sognemenighedens Deltagelse i Præstevalget,

saa længe Lønningsspørgsmaalet ikke er ordnet. Jeg tror, at mange af de gode Præster regne forkert, naar de mene, at man i Forslaget om Menighedsraadene har en Handelsvare, man kan købe noget for. Det tror jeg ikke. Den Tid er forlængst forbi, hvor det vil være muligt af afskære Sognemenighederne fra at faa ret afgørende Indflydelse paa, hvem der skal være Præst hos dem. Det lader sig ikke gøre mere, det er en Illusion, Præsterne have, at man ved at tilbageholde et Forslag om en midlertidig Ordning skulde kunne stille dem noget bedre med Hensyn til Ordningen af Lønningsloven. Jeg tror at kunne sige til de bekymrede Præster, at jeg er sikker paa, at hverken dette høje Ting eller det andet høje Ting eller Regeringen vil tænke paa ved Ordningen af Præstelønningsloven, at det skulde være bestemmende paa afgørende Maade, om man har den forberedende Valgordning eller ej, men at denne Præstelønningslov vil blive ordnet i Overensstemmelse med, hvad Tingene og Regeringen mene kan forsvares i pekuniær Henseende og det baade overfor Præsterne og overfor det offentlige.

Forslaget her gaar ud paa følgende: Menighedsraadet skal ikke være ene om at deltage paa Sognemenighedens Vegne i Præstevalget. Naar et Præsteembede bliver ledigt, skal Biskoppen straks meddele dette til Menighedsraadets Formand, og han skal da inden 14 Dage sammenkalde til et Menighedsmøde, hvor alle de kirkeligt valgberettigede i Sognet have Stemmeret. Maa jeg indskyde den Bemærkning, at da det er foreslaaet, at det kirkelige Menighedsraad skal vælges paa 6 Aar, kunde Præsteindstillingsspørgsmaalet komme til at foreligge i det 6te Aar, det sidste Aar, dette Menighedsraad sidder og virker; der kunde da være en Mængde Medlemmer af Folkekirken til Stede i Sognet, som ikke vare paa Valglisten, og derfor skal der gives dem Lejlighed til at tegne sig paa Valglisten, før et saadant Møde skal afholdes. Paa dette Møde skal man forhandle de kirkelige Forhold i Sognet, og man skal forhandle om, hvad man kunde ønske med Hensyn til den nye Præst. Det er nødvendigt, at jeg gør opmærksom paa, at det skal ske saa hurtigt efter, at Embedet er blevet ledigt, at der ikke er Tale om, at man ved, hvem der søger, saa Forhandlingerne paa dette Møde skulde ikke dreje sig om, hvorvidt det skulde være den ene eller den anden Mand, men om, hvilken kirkelig Retning